

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA INFORMACIÓ. UAB.

Curs acadèmic: 1983-1984.

Assignatura: Teoria i Tècnica de la Informació Audiovisual I (Ràdio)

Curs: 3 er.

Professora: Rosa Franquet.

A) TEMARI

I.- Aproximació a l'història de la ràdio

1.- L'invent radiofònic. 2.- Naixement de la radiodifusió a l'Estat Espanyol, la ràdio privada. 3.- Creació de R.N.E., servei públic estatal. 4.- Model mixte: ràdio pública, ràdio privada. Cadenes i titularitats. 5.- 1977 el "boom" radiofònic. Decret d'alliberació de la informació. 6.- Situació actual. Les noves emissores en F.M.: les ràdios lliures, ràdios Municipals, darreres concessions de llicències.

II.- La ràdio, característiques específiques del mitjà

1.- Característiques diferencials del mitjà: instantaneïtat, Feed-back, bidireccionalitat. 2.- Anàlisi de la cadena comunicativa. Paper del receptor. Motivacions d'audiència. 3.- Sentit de participació, imatges auditives. 4.- Estructuració actual del mitjà i alternatives.

III.- El so transmissió i propagació

1.- Les ones electromagnètiques. La portadora. 2.- Ones sonores. 3.- Modulació, tipus: A.M., O.C., O.M., O.LL., F.M. 4.- Comportament de les ones: reflexió i difracció. 5.- Enllaços físics i hertziants. Satèl.lits artificials. 7.- Alta i baixa freqüència.

IV.- Equips radiofònics, utilització

1.- Micròfons. Classificació segons funcionament i segons direccionalitat. 2.- Tria del micròfon. Adequació a les diferents situacions d'emissió i/o enregistrament. 3.- Posicionament en funció del l'espai, de l'ambient sonor, etc. 4.- Barrejador, característiques. 5.- Magnetofon, tipus i característiques. 6.- Copiadores. Esborrador de cintes. Càrtuchera, etc. 7.- Línies microfòniques, el duplex i el multiplex. 8.- Unitats mòvils. 9.- Antenes. 10 Ràdioenllaços.

V.- La veu. Elements que influeixen a la claritat enunciativa

1.- Producció fisiològica de la veu, qualitats físiques: ritme, intensitat, altura i timbre. 2.- Tipus de veu. 3.- Higiene de la veu. 3.- Respiració: clavicular, diafragmàtica. 4.- locució, entonació, vocalització, ritme, actitud, línia melòdica, unitats fòniques. 5.- Correcció de defectes d'expressió. 6.- La improvisació: paper dins la comunicació radiofònica. Influència del contexte acústic. Tècniques. Documentació, exercicis de repenitització, etc. 7.- Monòlog i diàleg.

VI.- Llenguatge radiofònic

1.- Concepte. 2.- Elements que el componen: el llenguatge verbal, funcions, perceptibilitat. El llenguatge musical: ràfaga, cortina, sintonia, telò de fons. Funcions. Els efectes sonors, defenició i funcions. El silenci. 3.- Muntatge. 4.- Imatges auditives, influència en la codificació i descodificació.

VII.- La redacció radiofònica

1.- Factors que influeixen l'expressivitat radiofònica: audiència i processos de descodificació. 2.- Característiques de la redacció radiofònica, senzillesa i breuetat. 3.- La puntuació, unitats

gramatical i idiosyncrasy.

- 5.- Senzillesa de vocabulari , cigles i xifres, els argots.
- 6.- Utilització dels verb i dels pronoms.
- 7.- L'estètica del paràgraf.

VIII.- El producte radiofònic i la programació

- 1.- Definició, finalitat, regularitat, continuïtat.
- 2.- Elements de la programació: Emissions, programes, audicions, espais.
- 3.- Models de programació. Tendències actuals.
- 4.- Cicles temporals i temàtics en funció de l'àrea social i econòmica d'actuació.
- 5.- Elements humans que intervenen en la programació.

IX.- El guió radiofònic

- 1.- Funció i estructura.
- 2.- Normes pràctiques per a la seva realització.
- 3.- Tipus: absoluts, indicatius, pautes.
- 4.- Terminologia i acotacions.
- 5.- Cronometratge.

X.- Els gèneres radiofònics

- 1.- Informatius: Diari parlat, serveis horaris, monogràfics, magazine.
- 2.- Musicals: formats, monogràfics, especialitzats.
- 3.- Dramàtics: serials, teatre, docudrama.
- 4.- Culturals.
- 5.- Retransmissions.

XI.- La publicitat radiofònica

- 1.- Característiques específiques.
- 2.- El llenguatge radiofònic al servei de la creativitat.
3. Tipus de publicitat: tascó, patrocin, guies comercials, etc.
- 4.- Centres de producció. Circuits de distribució.

B) BIBLIOGRAFIA

Tema I:

Bustamante, E. Los años de la información en España. Madrid: Akal Universitaria, 1982.

Ezcurra, L. Historia de la Radiodifusión Española. Los primeros años. Editora Nacional. Madrid, 1974.

Franquet, R. i Prado, E. La ràdio a Catalunya (1924-1982). Revista Avenç, Barcelona, gener 1983.

Hale, J. La radio como arma política. Barcelona: Gili, 1978.

Prado, E. El movimiento por la libertad de emisión en España. En Bassets (ed.) "De las ondas rojas a las radios libres". Barcelona: Gili, 1980.

Prado, E. Las radios libres. Barcelona: ATE, 1983.

Martí, J.M. Les emissores comarcals de Catalunya. Reus: Instituto Oficial de Radio y Televisión, 1982.

Esteve, A. Les ràdios municipals. Revista Arrel nº 3, abril-setembre 1982. Barcelona.

Tema II:

Bassets, Ll. (ed.) De las ondas rojas a las radios libres. Barcelona: Gili, 1980.

Tema III i IV:

Burriel, J.M. El reto de las ondas. Barcelona: Aula Abierta nº 50, Salvat, 1981.

Deschepper i Dartevelle, El magnetofón y sus aplicaciones. Barcelona: Marcombo, 1970.

Giacomantonio, M. La enseñanza audiovisual. Barcelona: Gili, 1979.

King, G.J. La radio. Madrid: Alhambra, 1981.

Schumucler, H. 25 años de satélites artificiales. Comunicación y Cultura nº 9, Mèxic.

V.V. Un mundo sin distancias. Barcelona: Aula Abierta nº 42, Salvat, 1981.

Tema V:

Balsebre, A. El lenguaje radiofónico. Tesis de Licenciatura.F. CC.I. Bellaterra 1981.

Furet Y. i peltant, S. Saber hablar en cualquier circunstancia. Madrid: Mensajero, 1977.

Tema VI:

Op. cit Balsebre.

Kaplun, M. Producción de programas de radio. Quito: CIESPAL, 1978.

Tema VII:

Barreiro, E. Nuevas tendencias en la programación de nuestras emisoras radiofónicas. Revista de la Opinión Pública nº 29, 1972.

Faus, A. La radio. Introducción a un medio desconocido. Madrid: Guadiana, 1974.

Tema VIII i IX:

Faus, A. Op. cit.

Prado, E. Estructura de la información radiofónica. Barcelona:
ATE, 1981.

Tema X:

Hills, G. Los informativos en Radiotelevisión. Madrid: Instituto
Oficial de RTV, 1981.

Tema XI:

Informes del Estudio General de Medios.

C) ORIENTACIÓ i AVALUACIÓ DEL CURS

Aquest programa està concebut per a donar a l'alumne una visió de conjunt del mitjà radiofònic, dels seus orígens, les seves possibilitats tècniques, la seva estructuració i les seves disponibilitats actuals.

D'altra banda oferir les eines necessàries per dominar els recursos expressius, i posar-los al servei de la redacció i els gèneres radiofònics.

Els alumnes que assisteixen regularment a classe i realitzen els treballs teòrics-pràctics poden acollir-se al mètode d'avaluació continua. Aquelles persones que, per les raons que sigui, no pugin seguir aquest ritme de treball podran acollir-se al sistema d'avaluació amb examen final.